

رفتارشناسی

و

درمان اختلالات رفتاری

در حیوانات

نویسندگان

دکتر رضا صادقی

دکتر بیژن رادمهر

انتشارات بیژن

۱۳۸۵

صادقی، رضا، ۱۳۴۹ -

رفتارشناسی و درمان اختلالات رفتاری در حیوانات/

نویسندگان: رضا صادقی، بیژن رادمهر - تهران - بیژن - ۱۳۸۵

IV، ۲۷۶ ص. مصور، جدول، واژه نامه. ISBN 964-95670-5-4

فهرست نویسی براساس اطلاعات فیبا.

کتابنامه: ص ۲۷۳-۲۷۶

۱- حیواناتها- عادات و رفتارها. الف. رادمهر، بیژن، ۱۳۲۱- ب. عنوان

۵۹۱ / ۵

QL ۷۵۱ / ۷۲ ص

کتابخانه ملی ایران

۱۳۹۶۲-۸۵ م

مشخصات کتاب

عنوان: رفتارشناسی و درمان اختلالات رفتاری در حیوانات

نویسندگان: دکتر رضا صادقی - دکتر بیژن رادمهر

طراحی جلد: لیدا رادمهر

ناشر: انتشارات بیژن

چاپ و صحافی: شبنم

چاپ اول: ۱۳۸۵

شمارگان: ۲۰۰۰

شابک: ۹۶۴ - ۹۵۶۷۰ - ۵ - ۴

الحمد لله

www.kebab.ir

تذکره:

در این کتاب درمانهای دارویی خاصی برای اختلالات رفتاری توصیه شده است. این داروها فقط مصرف دامپزشکی دارند و در عین حال خوانندگان محترمی که این کتاب را مطالعه می‌فرمایند ولی دامپزشک نیستند لازم است از مصرف خودسرانه داروها بدون نظر دامپزشک پرهیز کنند.

برای آشنایی و مطالعه کارهای دیگر نویسندگان

می‌توانید به وب سایت زیر مراجعه کنید:

www.permyon.org

تقدیم به حیوانات

www.ketab.ir

فهرست مطالب

دییاجه

۱

بخش اول: شکل گیری رفتار و اندامهای مربوط به آن

فصل اول: رفتارهای پایه در حیوانات

۵

۶

۷

۱۰

۱۱

۱۳

۱۶

۱۷

۱۷

۱۹

۲۰

۲۰

رفتارهای بازتابی

رفتارهای اجتماعی

رفتارهای تهاجمی

رفتارهای جنسی

رفتارهای مادرانه

رفتارهای مربوط به تغذیه

رفتارهای مراقبت از بدن

خواب

رفتارهای بازی و حرکات بدنی

رفتارهای جستجو و کشف

یادگیری

فصل دوم: اندامهای مربوط به شکل گیری رفتار

۳۲

۴۲

۴۴

۵۸

مغز

نقش نروترانسمیترها در شکل گیری رفتار

اندامهای حسی

غدههای اصلی درون ریز

بخش دوم: رفتارهای طبیعی حیوانات

۶۵

۶۵

فصل سوم: رفتارهای طبیعی سگ

رفتارهای اجتماعی

۶۷	صداهای سگ
۶۸	حالت‌های مختلف بدن
۷۴	رفتارهای خواب
۷۴	رفتارهای جنسی
۷۷	زایمان، شیرواری و رفتارهای مادرانه
۸۰	رفتارهای مربوط به تغذیه
۸۲	رفتارهای دفعی
۸۴	رفتارهای نجات
۸۵	سگهای موادیاب و پلیس
۸۵	رفتار سگهای ولگرد
۸۸	خلاصه‌ای از خصوصیت‌های رفتاری نژادهای سگ
	فصل چهارم: رفتارهای طبیعی گربه
۹۶	رفتارهای اجتماعی
۱۰۳	رفتارهای مربوط به تغذیه
۱۰۵	رفتارهای شکار
۱۰۷	رفتارهای خواب
۱۰۸	رفتارهای مراقبت از پوست و مو
۱۰۹	رفتارهای جنسی
۱۱۳	زایمان، شیرواری و رفتارهای مادرانه
	فصل پنجم: رفتارهای طبیعی اسب
۱۲۰	حالت‌های مختلف بدن
۱۲۳	رفتارهای اجتماعی
۱۲۹	رفتارهای جنسی
۱۳۳	زایمان، شیرواری و رفتارهای مادرانه
۱۴۲	رفتارهای مربوط به تغذیه

فصل ششم: رفتارهای طبیعی نشخوارکنندگان

رفتارهای طبیعی گوسفند

رفتارهای اجتماعی

رفتارهای جنسی

زایمان، شیرواری و رفتارهای مادرانه

رفتارهای مربوط به تغذیه

رفتارهای طبیعی بز

رفتارهای اجتماعی

رفتارهای جنسی

زایمان، شیرواری و رفتارهای مادرانه

رفتارهای مربوط به تغذیه

رفتارهای طبیعی گاو

رفتارهای اجتماعی

رفتارهای خواب

رفتارهای جنسی

زایمان، شیرواری و رفتارهای مادرانه

رفتارهای مربوط به تغذیه

رفتار گوساله‌ها

بخش سوم: اختلالات رفتاری

فصل هفتم: شکل‌گیری اختلالات رفتاری

اختلال رفتاری چیست؟

رفتارهای جبران - بازگشت

اصول کلی درمان اختلالات رفتاری

فصل هشتم: اختلالات رفتاری سگ

- ۱۹۷ پارس کردن بی‌موقع و بیش از حد
- ۱۹۸ رفتارهای تهاجمی
- ۲۰۴ درمان رفتارهای تهاجمی
- ۲۰۷ ترس‌ها و توهم‌ها
- ۲۱۰ نگرانی، دلواپسی و رفتارهای ناشی از تنهایی
- ۲۱۳ مشکلات مربوط به بازیگوشی و بی‌قراری
- ۲۱۷ مشکلات ناشی از رفتارهای دفعی
- ۲۱۹ کوپروفازی (مدفوع خواری)
- ۲۱۹ پیکا (آشغال خوری)
- ۲۲۰ دنبال کردن دم
- ۲۲۰ پریدن روی مردم
- ۲۲۱ کندن زمین
- ۲۲۱ استفراغ‌های ارادی
- ۲۲۱ مشکلات مربوط به رفتارهای جنسی
- ۲۲۵ فراموشی

فصل نهم: اختلالات رفتاری گربه

- ۲۲۷ کثیف کردن توسط ادرار یا مدفوع- واکنشهای دفاع از قلمرو
- ۲۳۲ پنجه کشیدن و خراش دادن
- ۲۳۴ رفتارهای تهاجمی
- ۲۳۹ سر و صدای زیاد و بی‌قراری
- ۲۳۹ لیسیدن بیش از حد بدن
- ۲۴۰ ترس و واهمه از افراد
- ۲۴۱ پیکا (آشغال خوردن)

فصل دهم: اختلالات رفتاری اسب

۲۴۳

۲۴۴

تهاجم نسبت به افراد

۲۴۷

فحلی‌های طولانی و شکسته

۲۴۷

نشان دادن علایم فحلی در زمان آبستنی

۲۴۸

حرارت جنسی خاموش

۲۴۹

نیمفومنیا یا حرارت جنسی بیش از حد (Nymphomania)

۲۵۰

بی‌میلی جنسی و خاطره ناخوشایند از جفتگیری در سیلیمی

۲۵۱

آسیب زدن به خود

۲۵۳

پس زدن کره توسط مادیان

۲۵۶

گاز گرفتن لبه آخور و بلع هوا

۲۵۷

خوردن چوب (Lignophagia)

۲۵۸

خیس کردن لبه آخور

۲۵۹

راه رفتن در باکس

۲۶۰

جنبانیدن و بالا و پایین بردن سر

۲۶۰

سم کشیدن روی زمین

۲۶۲

لگد زدن به دیوارهای باکس

مشکلات مربوط به حمل و نقل

فصل یازدهم: اختلالات رفتاری نشخوارکنندگان

۲۶۵

مشکلات رفتارهای مادرانه در میش‌ها

۲۶۶

بره دزدی در میش‌ها

۲۶۶

آبستنی کاذب در بز

۲۶۷

میل شدید جنسی (نیمفومنیا) در گاو

۲۶۷

بی‌میلی جنسی در گاو نر

۲۶۸

مکیدن غیر عادی در گوساله‌ها

دیباچه

هر موجود زنده از لحظه تولد با محیط اطراف خود ارتباط برقرار می‌کند. بخش بزرگی از این محیط، دنیای فیزیکی پیرامون اوست و بخش دیگر آن سایر موجوداتی هستند که در کنار او زندگی می‌کنند. بعلاوه موجود زنده برای "بقاء" که اولین خواسته زندگی است با درون خود و نیازهای آن ارتباط برقرار می‌کند و به آنها پاسخ می‌دهد. نحوه برقراری این ارتباط، "رفتار" نامیده می‌شود که مجموعه‌ای از عملکردهای غریزی و اکتسابی است. دانش بررسی و مطالعه علمی رفتارهای حیوانات را اتولوژی (Ethology) می‌نامند و این کتاب بخشی از این دانش وسیع را پیش روی شما قرار می‌دهد.

حیوانات از بزرگترین نعمتهای خداوند هستند. بسیاری از خواسته‌های انسان بدون وجود آنها قابل برآورده شدن نیستند. از وجود آنها غذا، لباس و پوشاک بدست می‌آید، صنایع بزرگی وابسته به آنها است و هنگامی که به عنوان همدم و مونس در کنار انسان جای می‌گیرند خواسته‌های روحی و احساسی او را برآورده می‌کنند. حیوانات وسیله ورزش و سرگرمی هستند و هرگاه کودکان، حیوانی را در کنار خود بزرگ کنند، احساس مسئولیت در زندگی و پاسخ دادن به نیازهای یک موجود زنده را درک می‌کنند.

برای بهره‌برداری بهتر از حیوانات لازم است تا درک مناسبی از رفتارهای آنها وجود داشته باشد. این شناخت از یک سو برای دارندگان و پرورش دهندگان حیوانات ضرورت دارد و از سوی دیگر لازم است تا دامپزشکان از آن اطلاع کافی داشته باشند.

در میان کتابهای متعدد رشته دامپزشکی در کشور ما جای کتابهای تخصصی رفتارشناسی خالی است. در این کتاب سعی شده است بخشی از این دانش وسیع در اختیار همکاران و کسانی که به این موضوع علاقه دارند، قرار گیرد. در این کتاب از میان حیوانات، شش گونه انتخاب شده‌اند که در کشور ما بیش از بقیه مورد استفاده قرار دارند و تلاش شده است تا نگارش کتاب به گونه‌ای انجام گیرد که هم برای دارندگان حیوانات قابل درک باشد و هم به عنوان یک کتاب تخصصی برای استفاده دامپزشکان مفید واقع شود.

این کتاب در سه بخش نوشته شده است: در بخش اول نحوه شکل‌گیری رفتارهای حیوانات مورد بررسی قرار می‌گیرد. بخش دوم به بررسی رفتارهای طبیعی در این شش گونه حیوانی می‌پردازد. در بخش سوم اختلالات رفتاری و درمان آنها توضیح داده می‌شود. در پایان واژه‌نامه‌ای آورده شده است تا افرادی که با عبارتهای علمی و تخصصی بکار رفته در متن کتاب آشنایی ندارند بتوانند مفاهیم مورد بحث را درک کنند.

در آغاز کتاب لازم است از همکاران عزیز آقایان دکتر وهاب باباپور، دکتر بردیا احسانی، دکتر حسن اسماعیل نعلبند، خانم دکتر آرزو اکرمی و آقای علی غفاری که در پر بارکردن این اثر نویسندگان را یاری دادند قدردانی شود.

امید است این خدمت کوچک به دامپزشکی کشور مورد استفاده خوانندگان محترم و همکاران عزیز قرار بگیرد.

دکتر رضا صادقی - دکتر بیژن رادمهر

زمستان ۱۳۸۵